

Норуот күүхэ -- көмүөл күүхэ!

ЭНГСИЭЛИЙ

Нам улууң хайынта

1935 сүйл атынындык күнүгөр төрүттөмнит

2003 с.

Балаан ыйын

23

кун

оптуоруньук

№ 115

(9277)

Спорт -- дүүлүүр, спорт -- тулур

СТАРТКА -- БАСТЫН БЫҮЙДАР

Ааспыт субуотаа Энгсияли хотогутар дьоро күн улуулан ааста. Сайынгылыны сылаас, ыраас күн улуус киинчигэр тыа ханаайстыбатын бородууксуйатын оюн. Моччулар күнүнчү быыстапка-дъаарбангалар, М. Аммосов болуоссатыгар республика кийн куорыттар, тулустарыттаран бастын быүйдэр түмсэн Ил Түмэн депутатта, эдэргэр республика бастын сүүрүктэритеэн биирдэстэрэ, биир дойдулаахын Ньургун Тимофеев бирийнгэр крос, «Саха сирэ» ханыят бирийнгэр эстафета ытылышындар.

Күн-дышыл күрэхтэнинг анаабыт курдук учүгэй бу-

Екатерина Попова (Нам) утарталыааччыларын кэннилэргэр хааллардылар. 20-39 саастаах эр дьон 8000 м. дистанцияларыгар Чурапчы быньяя Илья Монастырев, Василий Спиридонов (Дьюк.), Василий Лукин (Чур.) айттары ыраах хааллардылар. 40-тан ўең саастаахтарга ССРС спордун маастара Гаврил Нохтунский (Чур.), Дьюкуускайга олорор, Намтан кыттыбыт Петр Кутуков, Петр Наумов (Нам) бириистээх миззэлэри уллээнинилэр. 60-гар дылы саастаах ветераннарага Егор Абрамов (Чур.), Артур Корякин («Дьюлур» куулуп), Ион Васильев (Нам) инихи таыстылар.

60-тан ўең саастаах кырдааастарга Чурапчы ветерана Николай Захаров чемпионнаат.

Эстафета баскынынан күн ытылышлаахтаан дүүлүүр субо бынаарытынан, баланыннан таат туроотаан субуотаа күн старды биэрдилэр. Чурапчы спортсменнара баланыннан олою суух уларытыны бирчыластан күрэхтэнинг кыттыбыттарлар. Нам улууңнан союх спортыннара баланыннан тутуунан бастакы күн күрэхтэнинг калбэтхэтэр. Онон «Саха сирэ» ханыят бирийнгэр ытылышын эстафетаа СГУ уонна Дьюкуускай куорат ханаандалар кириллэр. Олохтоотаа уонна Дьюкуускай куорат сүүмэрдэмшил ханаандаларын кытыннаран уопсайа ус колектив стартка таыста. Ханаандаттан 7 кыттааччы, бары 1-дии км. дистанцияны сүүрдүлэр. Баланыннан ытылышынан бастакы этапка 1983 с. төрүх уолаттар старттаатылар. Итиин анализ бирийн онинно. Хара магнайттын университет стуудиенара инихи таыстылар. Дьюкуускай куорат уонна булкаастаах Нам улууңнан хамаандатынан аттаммыт колектив иккис мизэст ишин 7 этап устасын тухары эгил-тэгил эристилэр. Комментатор биллэрбитетин тердүр этапка СГУ-тан Бүлүү ыччата Александр Корякин ырааьшан инихи испитэ. Кинниттэн Елена Павлова магнайттын эстафета палочкины ылар. Нам хамаандатынан кыттыбыт Леня Шелковников төрдүс этапка 300 м. хаалан кэлбита. Намтан кыттыбыт Чабыкина кылаахтаахтык сүүрүүтүн спордуу сөбүлээчилэр сэнгээрдилэр. Сэттис этапка СГУ-

олла. М. Аммосов болуоссатыгар сарсыардаттан күрэхтэнини сэнгээрээчилэр уонна кыттааччылар түмүстүлэр. Болуоссат үрдүнэн ырыа уонна музыка дыэрэйдэ. Кинн куораттан уонна республика улуустарытган кэлбит спортыннаар күрэхтэнинг бэлэмнээзилэр. А. Шестаков аатынан синьнаналанг киннин хоту энгэригэр улуус киннин оскуулаларын үерэнээчилэр маасабай суурүүг кыттаары бэлэм тураллар. Болдоммут кэмнгэ улуус башылыга Д.П. Корякин, Ил Түмэн депутата Н.С. Тимофеев, «Саха сирэ» ханыят редакторын солбууааччы П.И. Попов, СР Президенин уонна правительствоны администрацияларын салай-ааччытын бастакы солбууааччы, чэлчэки атлетика республикаатаа федерацийны председател А.А. Пахомов, күрэхтэнни кылаабынай судьйатаа, Бүтүн Союзаады катогориилаах судьйаа, педагогический наука доктора, профессор В.П. Кочнев пааматыннын иннигэр тахсан тураллар. Күрэхтэнни кыттылаахтара ССРС спордун маастара, күрэхтэнни судьйатаа Артур Феофанов салалттынан болуоссат иннигэр тэн кэккэнэн тураллар. Артур Феофанов күрэхтэнни кыттылаахтара бэлэмнэрин рапордыр.

Күрэхтэнни кэлбитети уонна спорду сэнгээрээчилэр А.А. Пахомов, Н.С. Тимофеев, Д.П. Корякин, П.И. Пахомов, В.П. Кочнев эзэрдэлээтилэр, спортыннаарга ситиинилэри баардылар. Күрэхтэнни былаарын уүн дистанцияда суурүүг хамаанданан күрэхтэнни гаан дойду, Россия чемпионката, Норуоттар иики ардыларынааыр кылаастаах спортыннаар Надежда Карасева уонна ССРС спордун маастара Саха сирин биллилээх сүүрүүг, чэлчэки атлетика Чурапчы улууңнун тренера Гаврил Нохтунский күхх халлангаа күрээрчи көтөхтүлэр.

Күрэхтэнни чобдигирдэр сүүрүү кыттылаахтара сафалыллар. Стартка улуус киннин оскуулаларын сүүнүн үерэнээчилэр маасбайдык тахсаллар. Игинтэн салты Н.С. Тимофеев бирийнгэр кросстар саастарынан бөлөхтөргө араарылсан ытылышлар. Кросска республика улуустарытган, куораттарытган 8 хамаандаттан 70-тан тахсан кыттааччы старттаат. 1000 м. кроска 1988 с. төрүх, онтон эдэр кыргыттарга 5 №-дээх ою спортивнай оскуулалтын итиллээчилэр Надя Иванова, Сардана Трофимова, Алене Узанаева утарталанааччыларын туулуштылар. Уолаттарга эмиз ити спортивнай оскуулаа үерэнээчилэр Юра Михайлов, Алеша Бурнашев, Уус-Алдантаан Рустам Шадрин инихи кампилэр. 1987 с. төрүх кыргыттарга Наташа Шелковникова (5 №-дээх ою спортивнай оск.), Света Заровняева (Уус-Алдан), Тоня Семенова (5 №-дээх ою спортивнай оск.) бастатылар. Уолаттарга Алеша Кардашевская (Чурапчы), Иван Сергеев (Дьюкуускай к. 33 №-дээх оск.), Борис Васильев (5 №-дээх ою спортивнай оск.) айттары туулуппатьлар. 1985-84 с. төр кыргыттарга 2000 м. дистанцияда Ирина Павлова (СГУ), Надя Попова (Чур.), Надя Сергеева (СГУ), уолаттарга Альберт Варламов, Илья Иванов (чурапчылар), Любомир Николаев (СГУ) кыттылаахтарынан аттанийлар. 20-39 саастаах даахталлар 5000 м. сүүрүүлэргэр Россия спордун маастара Анастасия Сыромятникова (Дьюк. к.), Ольга Проданчук (СГУ), Мария Бандерова (Дьюк. к.) бастатылар. 40-тан ўең саастаах даахталларга Надежда Карасева (Дьюк. к.), Антонина Петрова-Варламова (Чур.),

Кросс биир түгээз

тан преподаватель, атак ооннүүтуугар спортыннаар Иппокентий Ануфриев бэрт холкутук сүүрүн хамаандатын бастакы мизэстээ тааарда. Нам хамаандатынан кыттыбыт Петр Кутуков иккис кэллэ, ўнус мизэстээ Дьюкуускай куорат хамаандада таыста.

Кросска уонна эстафетаа бастаада хамаандалар кубоктарынан, кылаахтаахтар дипломнарынан, мэтээллэризин, сыйналлаах бириистэризин наарадаланындар. Маасбайдык сүүрүүлэр актыбынай кыттылаахтара маҳтал сүркстарынан балигтүннелэр.

Өрдөнүүтээ улуус киннингэр «Кыым» ханыят бирийнгэр эстафетаа уонна кросс ытылышлыгынтара. Ол сафана оройуоннааыр «Уржай» ДСО председателинэн Г.П. Черноградской үлээлии сыйлдан үгүс кыттааччылаах күрэхтэнни урдук таынгаа ылынчтын кыттааччылар уонна көрөөччүлэр бириирээбүттэрэ. Бусырыга кросс уонна эстафетаа эрдэттэн бэлэмэ суух, кылгас болдьохко ыксаллаахтык тэриллэн ытылышлыгынтара күрэхтэннилэр тэрээнинирийн намтатта. Кыттааччы айыхаа буоллаа, эстафетаа хамаандалар кэлбэтхэтэр. Кэлэр өттүүгөр бү күрэхтэннилэр үгээсээ кубулайтар түгэнээгэр, күрэхтэннээчилэр саастарынан бэлхөхтерге араарынын бэрээдэктэн, эрдэтэн биллээрэн ынгахаа, үгүс спортын үерүүннен стартка тахсыаа.

В. СЫРОМЯТНИКОВ

НАМУЛУУН ТЕРРИТОРИАЛЬНАЙ
БЫЫБАРДЫР КОМИССИЯТА

Нам сэл.

2003 с. балаан ыйын 17 к.

«УЛУУС МУННЬАБЫН ДЕПУТАТТАРЫН ЭБИИ БЫЫБАРДАРЫН СӨП ТУБЭННИНЭРИИ ТУҮНАН»

«РФ гражданинарын быыбардыр уонна референдумга кыттар быратарын күөмчүлээни туүнан» Федеральний Сокуун 30 ыст. 30 пүүнүгүр уонна «Саха Республикатын олохтоох бэйэнн салайыныга бэрээстэйгээлээх органнарын депутаттарын быыбардара туүнан» Саха Республикатын Сокуунун 34 уонна 20 ыст., итини тэнээ улуус муннъабын 2003 с. бэййин 11 к. 7-5 №-дээх «Туораабыт депутаттар онгуларыгар быыбардара анааны туүнан» уурааын үөрээдэн уонна балаан ыйын территориалын быыбардыр комиссията манынги бынаарар:

1. 2 №-дээх Уедэйдээби быыбардыр уокурукка уонна 12 №-дээх Педучилищетаа быыбардыр уокурукка туроабыт депутаттар онгуларыгар эбии быыбардара 2003 с. ахсынны 7 күнүгээр ытылышлаахтара РФ Государственнай Думын быыбардара кытта сөп тубэннинэрэн үйлчилгээр.

2. «Нам улууна» МТ дынхалтатыгар (Корякин Д.П.) быыбардара ытыгыга уонна быыбардыр комиссиялар материальний-технический бэлэмнээзилээр ороскуоттар сметаларыгар сөп тубэннинэрэн үбүлүүргэр этийн кильзэрэг.

3. Комиссия бу уурааын улуустааы «Энгсияли» ханыакка бэчээгтээрэг.

Улуустааы территориалын быыбардыр комиссия председател С.Д. КОБЯКОВА
Улуустааы территориалын быыбардыр комиссия секретара Л.А. ПЕТРОВА

Үүнчүү -- 2003

КҮҮҮНГҮ КИИ КҮЛБҮТҮНЭН

Балаан ыйын 20 күнүгээр тыа ханаайстыбатын бородууксуйатын онгорооччулаарын быыстапка-дъаарбангалара буоллаа.

Быттархай сыйынан халтынаа аахсыбатхаха дъаарбанка олус көхтөөхтүк, тэрээннинээхтийн кыттааччылар кэлбитетэр, одуруот айыттан ас эгэлээ бородууксуйатын, сыйынны үлэлэрин түмүгүн бар дьон көрүтүграа буол турордулар. Манна одуруот айыттан сафалан кынны, сыйын үүнэр араамаатынан дырьгыбыт сибэкки араана, эт, ўут ас, собо, бурдук ас эгэлээ көрдөрүүтээ тахсыбыт. Бириидилээн кыттааччылар дъаарбанка туүнан санааларын үллээстэллэр. Слепцовтар дын кэргэгтээр (Нам):

— Помидор 9 керүнгүн, сибэкки сизмэтийн, санберри дизэн минныгээс тонуу көрдөрүүтээ аваллыбыт. Дъаарбанкаа сыйалбыт-сорукут дизайнги тийгээс айылцаалаах тымнын, кыннаа уүнүн, сыйнаа кылгас Сахабыт сиргээр одуруот айын араас көрүнгүн олордуухха себүн дакаастаарын калзин турбайт. Ол түмүгүн бу бишиги оствуултуугар көрөүт. Акимбетова дъаарбанкаа сибэкки араанаа айалбыт:

— Дын ордээрэ, санаа атасанаары, эдэрдэргэ уоппүт бэрсээри, сүбэ-ама буолаары кэллим. «Наш город», «Сельский час» дизэн бириистээ курдук овтууочтуттарга аналлаа түмүүсүү баары буоллар дизэн баары санаалаахлын. Манын быыстапкалар буола турдуннаар, олохтоотгорго этиэм этээ: сибэккини талтаан, харыстаан, үүннээрийн.

Аспааныттай В.Аммосова:

— Дъаарбанкаа бастакы кыттыым, сыйны бынаа үүннээрбүт, көрбүт-харайбыт, аспын-үелбүн, көрдөрөүү, атасанаары, айаллым. Инициитин дааны манын дъаарбанкалар буола турдуннаар. Хатыг Арын дынхалтатын Граф Бизрэгийн олохтооюу Т.И. Колесова «Черный принц» дизэн хортууппүү суурдун айалбыт. «Дыннэ төхөн улахан сүбүкүлээ, хортууппүү баарын таатын бастакынан Слепцовка К.П. (Нам), иккинчин Аммосолова В.Л. (Кынны Дэризбин), усунүнэн Решетникова Л.П. (Нам) буоллутар.

Ас-үел уонна переработкалары салаа бастынг предприниетааын «Эрэл» СХПК ылла. Бастынг овуурутт чоминаяяа 250 гр, моркууп-340 гр, Слепцовка К.П., хортууппүү-600 гр, Решетниковын «Черный принц» дизэн хортууппүү суурдун айалбыт. Т.М. , тыква-20 гр, Колесова Т.М. , кабачок-9,450 гр, Соловьев М.А. арбуз-3,400 гр, Олесова Е.Д. патиссон-3,490 гр, одурсуу-1,200 гр, Эверстон А. тигистилэр.

Хамаанданан канат тардынынга бастакы мизэстини Хатыг Арын, иккини Нам хамаандалара ыллылар.

Лена УВАРОВСКАЯ

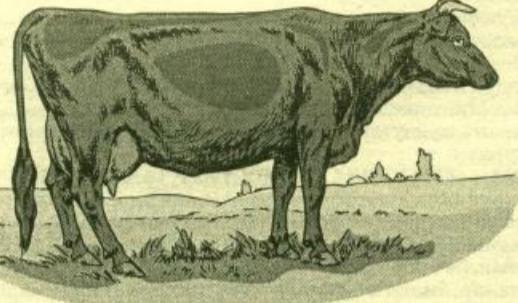

Автор тууцан: Ильин Василий Иванович, Саха Республикалык чычалдаш геолога, Саха АССР Гостелерадиотын Комитетин Бүлүү орбайоннарыгар аналаах корреспонденти нын көммээр Бүлүүтээзи неби-гана көрдүүр экспедиция (ВНГРЭ) парткомун секретара цээбэр элбэх т и к камелестру (гостины-ц а б а түрэ-рии,

СУӨҮ ӨЛӨР ОТО

наадалаах дөйнорбун кытта корсунчуннэрии). Кини 30-тан тахса сыл тапталлаах Сахатын сирин кистэн сыйтарбаайын чичийэр тэрилтэлэргэ цалээбитэ, аралышаралмасытын, тутуу матырьиалларын, итиши-сылааны биэрэр неби уонна гааны кордөөнүрсэц чүс сыйратын биэрбите. Кыныл Сырга 60-с сыллардаахха булчут сөбөтөх чүтээнэ

Дъокускайга айылга гаанын бэрдэригээ, тутууга салай-ар цээгэ сыйдэбыбыта. Биллиизэх дуобаччыт, сургуунан оонкоонукнаа ан дойду кылаастаах маастара. Республика гааныаттарын, радиотын уонна телевидениетийн биллиизэх общественний корреспондена, «Кыны», «Социалистическая Якутия» гааныаттар, Саха АССР Гостелерадиоби Комитетын,

КЭРИЭСТЭБИЛ

ханык-ханык сирдэригээр тийбэтээ барай. Быната экваторын тутуулсан эргиббит советский моряк. Кэлин дойдугутар казын олоо онгостон, дызы-утт тэринэн Дьюкуускайга олохсуйбууга.

1975 сыйтад «Межрайгаз», кэлин «Ленагаз» буулбут тэрилтээ 20 сый сыйратын, олодунанаабыта. Бу үзтэгээр эмиз сурдээх эпизинестээхтийн сыйнанан улуустарын кэрийн Кацэйинэн, Алданынан, Намынан, олорор сиригрэг Дьюкуускайга аата-хсаана биллибээт олорор дызмэргээ, тэрилтэлэрэг гаас киллэргээн, дыону-сэргэни итишин хааччыян, сыйлаас дуунда, итии махталын элбэхтийн билбит кини.

Кини үзлини-хамнахины кайа-хотутарыгар кыра эрдээйттэн орону үзлэнэн ийтэр нымалаах тапталлааха ийнтигээр үзэ, тыыл ветерана Мария Фомичнаа, улуу Ава дойду, ону тэнгэйбылы Курской төвийн фашинист илийнээртэй босхоломуунтун бэлжээтийтэй 60 сыйлаах үбүлчүүн, умайга турар улаан Курской дуга сэрийн тоюун босхолосупт актыбынай кыттылаарада аятыгар Анисим Матвеевичка өрүү махтанар буолара. Сурдээх убаастыры, үзтэгээр уучугаалт онгостубут норуут ханаайтыстын үтгэлээх үзлнитигээр П.С. Ивановка, «Межрайгаз» тэрилтэгин урут-хойут салайбыт В.П. Бессоновка, Гурьянкова билигийн «Якутгазстрой» генеральний директорынан үзлинигээр П.В. Ивановка махтанарын билинээрн өрүү истгрэбит. Кинилэр эрэллэрин ханаан да түнэн биэрэлээр, бирийн мунүүтэй үзтэгээр хойтуухаа вар буолоо үлэлиирийн тухары «больничной линис» дизни

Күөллэр кытыларыгар (бизрэктэригээр) абааны тайаар майгынныр үргүн сибэкилээх дъааттаах от үүнэр. Ветеринардар этэллэринэн от сайнин дъаатсаа суюх, ону таанын от умнаха эмиз кутталаа суюх. Дъаатсаа бу от тэргүүр чеснок курдук болчуутохтаа. От ууга үүнэр, онон көннөрү дыылга сүөнүгэ кутталаа суюх, сүөнүгэ кыайланылан сибэтийтэй. Кураан дыылга, ирбэт

Эбэрдэни кытта
А. Васильев.

илиитигээр туппакка, кыныгы бытардаа тымныга, сайнинги ёнгүүр куйаскаа тымны-итии турбаны куулан уотуунан сири үрдүнэн, анынан ситимнээн дыон олоо тусарыгар уонна үтүе суюбайын туулагар үлэлэнхамсаан олонуун аанаат. Кураан дыылга, ирбэт

мигээраах сиргэ үерэйттээрин таанынан, куруук үбүлээн, үерэйттэн сиыньяланг кэмигээр Европаны барытын кэрийтээрдээ. «Бил-көр, сайдыаг уонна мин сыйдэбэлтэй сирийн турара үүнэн турара үүгээдик көстөр. Саас ессө хэрдаах кэмнэг бу от күх буолар уонна үүнэн турара, онон сүөнүгэ буллар эрэ кирэн сири.

В. ИЛЬИН,
Саха сирин үтүөлээх
геолога

таптырын кишибит Роман кэрэни, сиэдэрэй сурдээбин сэнгээрээр. Дыыл хайдаа кунуттэн тутуулгаа суюх өрүү дыз кэргэйтээрэй, ийнтигээр тыйннаах сибэки тутуурдаах кириэн кэлэн үерэ туураа харалхытыгараа бу баар. Тереппүттэригээр, биригээр төрөөбүттэригээр, сиылаас сиынанаа, барыларыгар да өрүү өйөбүл көмө буолаа сыйдьаалларын истирэгээчүүгэй.

Ханаан даааны гаас турбалаараа саахалланар да түбэлтээрэй бааллара. Улаан уотуунан үнүүраа турар авариялары тууратараа эрэл эмиз кинихээ тикиэрээ. Муорагаа да судно капитаннаа кириаа очурдаах олуурдаах сирдэрийн устар түбэлтэлэригээр, уруулгаа Романы тууроран быньялааны таанааработ гына аарымаа суднолары аяннатан капитан махталын биллэрээр чин, кытаанах илийнээрн элбэхтийн түпнүүтэй. Байлдьары билбэжээ, өрүү дэлхийн, үлэлээх, идэлээх дыон буолуул.

Кынын бу ыаражан кэ-

тон үөнзө баар уу түнэн биэрдэбин аайы бу от үөнзөтэхсан биэрдээр, онон кутталаа элбийр. От сүрдээх сыйтаах, онон бу оту сүөнүгэ сиэтэбийнэ, атыннарын сыйтынан булан сири. Сүөнүгэ инэ дэлбүү үллэн, өрөнөтүн, сүрээн хам туттаран өлөр. Бу оттон ынаах сүөнүгэ эрэ буолбакка сибининээ, сылгы эмиз өвлөлөр дин ветеринардар этэллэр. Оту сииз өвлөхүн хоромынтаа элбэх. Сайны бынаа уойан, түспэн кэлбэгт сүөнүгэ күнүнэн, абынаах чаас ийнгэр суюх буолар.

Былышын күнүн Үөнзө Булүү, Мэнэ-Хангалас, Нам ууустарыгар элбэх сүөнүгэ өлбүтээ. Саас Модукка, Хатыркка эмиз өвлүүтээрээ. Үөнзө буулүүлэр күнүн субуотуннуктаан сирдэрийн ыраастыаха наада, бинтэр көрүүлээн кэбиниллихэхтээх. Үргүн төбөлөөх уонна специфический көрүүнээх буолан үүнэн турара үүгээдик көстөр. Саас ессө хэрдаах кэмнэг бу от күх буолар уонна үүнэн турара, онон сүөнүгэ буллар эрэ кирэн сири.

Былышын күнүн Үөнзө Булүү, Мэнэ-Хангалас, Нам ууустарыгар элбэх сүөнүгэ өлбүтээрээ. Үөнзө буулүүлэр күнүн субуотуннуктаан сирдэрийн ыраастыаха наада, бинтэр көрүүлээн кэбиниллихэхтээх. Үргүн төбөлөөх уонна специфический көрүүнээх буолан үүнэн турара үүгээдик көстөр. Саас ессө хэрдаах кэмнэг бу от күх буолар уонна үүнэн турара, онон сүөнүгэ буллар эрэ кирэн сири.

Былышын күнүн Үөнзө Булүү, Мэнэ-Хангалас, Нам ууустарыгар элбэх сүөнүгэ өлбүтээрээ. Үөнзө буулүүлэр күнүн субуотуннуктаан сирдэрийн ыраастыаха наада, бинтэр көрүүлээн кэбиниллихэхтээх. Үргүн төбөлөөх уонна специфический көрүүнээх буолан үүнэн турара үүгээдик көстөр. Саас ессө хэрдаах кэмнэг бу от күх буолар уонна үүнэн турара, онон сүөнүгэ буллар эрэ кирэн сири.

Былышын күнүн Үөнзө Булүү, Мэнэ-Хангалас, Нам ууустарыгар элбэх сүөнүгэ өлбүтээрээ. Үөнзө буулүүлэр күнүн субуотуннуктаан сирдэрийн ыраастыаха наада, бинтэр көрүүлээн кэбиниллихэхтээх. Үргүн төбөлөөх уонна специфический көрүүнээх буолан үүнэн турара үүгээдик көстөр. Саас ессө хэрдаах кэмнэг бу от күх буолар уонна үүнэн турара, онон сүөнүгэ буллар эрэ кирэн сири.

Былышын күнүн Үөнзө Булүү, Мэнэ-Хангалас, Нам ууустарыгар элбэх сүөнүгэ өлбүтээрээ. Үөнзө буулүүлэр күнүн субуотуннуктаан сирдэрийн ыраастыаха наада, бинтэр көрүүлээн кэбиниллихэхтээх. Үргүн төбөлөөх уонна специфический көрүүнээх буолан үүнэн турара үүгээдик көстөр. Саас ессө хэрдаах кэмнэг бу от күх буолар уонна үүнэн турара, онон сүөнүгэ буллар эрэ кирэн сири.

Былышын күнүн Үөнзө Булүү, Мэнэ-Хангалас, Нам ууустарыгар элбэх сүөнүгэ өлбүтээрээ. Үөнзө буулүүлэр күнүн субуотуннуктаан сирдэрийн ыраастыаха наада, бинтэр көрүүлээн кэбиниллихэхтээх. Үргүн төбөлөөх уонна специфический көрүүнээх буолан үүнэн турара үүгээдик көстөр. Саас ессө хэрдаах кэмнэг бу от күх буолар уонна үүнэн турара, онон сүөнүгэ буллар эрэ кирэн сири.

Былышын күнүн Үөнзө Булүү, Мэнэ-Хангалас, Нам ууустарыгар элбэх сүөнүгэ өлбүтээрээ. Үөнзө буулүүлэр күнүн субуотуннуктаан сирдэрийн ыраастыаха наада, бинтэр көрүүлээн кэбиниллихэхтээх. Үргүн төбөлөөх уонна специфический көрүүнээх буолан үүнэн турара үүгээдик көстөр. Саас ессө хэрдаах кэмнэг бу от күх буолар уонна үүнэн турара, онон сүөнүгэ буллар эрэ кирэн сири.

Былышын күнүн Үөнзө Булүү, Мэнэ-Хангалас, Нам ууустарыгар элбэх сүөнүгэ өлбүтээрээ. Үөнзө буулүүлэр күнүн субуотуннуктаан сирдэрийн ыраастыаха наада, бинтэр көрүүлээн кэбиниллихэхтээх. Үргүн төбөлөөх уонна специфический көрүүнээх буолан үүнэн турара үүгээдик көстөр. Саас ессө хэрдаах кэмнэг бу от күх буолар уонна үүнэн турара, онон сүөнүгэ буллар эрэ кирэн сири.

Былышын күнүн Үөнзө Булүү, Мэнэ-Хангалас, Нам ууустарыгар элбэх сүөнүгэ өлбүтээрээ. Үөнзө буулүүлэр күнүн субуотуннуктаан сирдэрийн ыраастыаха наада, бинтэр көрүүлээн кэбиниллихэхтээх. Үргүн төбөлөөх уонна специфический көрүүнээх буолан үүнэн турара үүгээдик көстөр. Саас ессө хэрдаах кэмнэг бу от күх буолар уонна үүнэн турара, онон сүөнүгэ буллар эрэ кирэн сири.

Былышын күнүн Үөнзө Булүү, Мэнэ-Хангалас, Нам ууустарыгар элбэх сүөнүгэ өлбүтээрээ. Үөнзө буулүүлэр күнүн субуотуннуктаан сирдэрийн ыраастыаха наада, бинтэр көрүүлээн кэбиниллихэхтээх. Үргүн төбөлөөх уонна специфический көрүүнээх буолан үүнэн турара үүгээдик көстөр. Саас ессө хэрдаах кэмнэг бу от күх буолар уонна үүнэн турара, онон сүөнүгэ буллар эрэ кирэн сири.

Былышын күнүн Үөнзө Булүү, Мэнэ-Хангалас, Нам ууустарыгар элбэх сүөнүгэ өлбүтээрээ. Үөнзө буулүүлэр күнүн субуотуннуктаан сирдэрийн ыраастыаха наада, бинтэр көрүүлээн кэбиниллихэхтээх. Үргүн төбөлөөх уонна специфический көрүүнээх буолан үүнэн турара үүгээдик көстөр. Саас ессө хэрдаах кэмнэг бу от күх буолар уонна үүнэн турара, онон сүөнүгэ буллар эрэ кирэн сири.

Былышын күнүн Үөнзө Булүү, Мэнэ-Хангалас, Нам ууустарыгар элбэх сүөнүгэ өлбүтээрээ. Үөнзө буулүүлэр күнүн субуотуннуктаан сирдэрийн ыраастыаха наада, бинтэр көрүүлээн кэбиниллихэхтээх. Үргүн төбөлөөх уонна специфический көрүүнээх буолан үүнэн турара үүгээдик көстөр. Саас ессө хэрдаах кэмнэг бу от күх буолар уонна үүнэн турара, онон сүөнүгэ буллар эрэ кирэн сири.

Былышын күнүн Үөнзө Булүү, Мэнэ-Хангалас, Нам ууустарыгар элбэх сүөнүгэ өлбүтээрээ. Үөнзө буулүүлэр күнүн субуотуннуктаан сирдэрийн ыраастыаха наада, бинтэр көрүүлээн кэбиниллихэхтээх. Үргүн төбөлөөх уонна специфический көрүүнээх буолан үүнэн турара үүгээдик көстөр. Саас ессө хэрдаах кэмнэг бу от күх буолар уонна үүнэн турара, онон сүөнүгэ буллар эрэ кирэн сири.

Былышын күнүн Үөнзө Булүү, Мэнэ-Хангалас, Нам ууустарыгар элбэх сүөнүгэ өлбүтээрээ. Үөнзө буулүүлэр күнүн субуотуннуктаан сирдэрийн ыраастыаха наада, бинтэр көрүүлээн кэбиниллихэхтээх. Үргүн төбөлөөх уонна специфический көрүүнээх буолан үүнэн турара үүгээдик көстөр. Саас ессө хэрдаах кэмнэг бу от күх буолар уонна үүнэн турара, онон сүөнүгэ буллар эрэ кирэн сири.

Былышын күнүн Үөнзө Булүү, Мэнэ-Хангалас, Нам ууустарыгар элбэх сүөнүгэ өлбүтээрээ. Үөнзө буулүүлэр күнүн субуотуннуктаан сирдэрийн ыраастыаха наада, бинтэр көрүүлээн кэбиниллихэхтээх. Үргүн төбөлөөх уонна специфический көрүүнээх буолан үүнэн турара үүгээдик көстөр. Саас ессө хэрдаах кэмнэг бу от күх буолар уонна үүнэн турара, онон сүөнүгэ буллар эрэ кирэн сири.

Былышын күнүн Үөнзө Булүү, Мэнэ-Хангалас, Нам ууустарыгар элбэх сүөнүгэ өлбүтээр